

پشت‌پرده ماجرای احتکار موبایل

به گفته یک کارشناس حوزه موبایل همزمان با افزایش نجومی قیمت تلفن همراه و در حالی که مردم منتظر ورود کالاهای جدید به بازار هستند، بخش عمده‌ای از گوشی‌های موجود در انبارهابه دلیل نداشتن کد ساتا از چرخه عرضه خارج شده و به جای تأمین نیاز مردم، در انبارها رسوب کرده‌اند. رضا علیان - سخنگوی سابق انجمن تلفن همراه ایران - در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به انتشار اخبار اخیر مربوط به کشف و شناسایی موبایل‌های احتکارشده، گفت: موضوع احتکار موبایل موضوع تازه‌ای نیست و بررسی‌های مربوط به آن به دو تا سه ماه قبل بازمی‌گردد و انتشار خبر آن در ایام اخیر مربوط به چند دلیل است. در اسفندماه سال گذشته و همزمان با شرایط جنگی از سوی «شعاع» مصوبه‌ای صادر شد که بر اساس آن گمرک می‌توانست به دلیل مخاطرات شرایط جنگی، کالاهایی را که در انبارهای گمرکی و مناطق مرزی و بنادر قرار داشتند، بدون دریافت کد ساتا و با اخذ تعهد از صاحبان کالا ترخیص کند. وی افزود: ماهیت این مصوبه با هدف آن بود که این کالاهازا معرض آسیب احتمالی دور شده و در انبارهای امن نگهداری شوند که موبایل نیز یکی از کالاهایی بود که مشمول این تصمیم شد. سخنگوی سابق انجمن تلفن همراه تصریح کرد: اما تفاوت موبایل با بسیاری از کالاهای دیگر این بود که بدون دریافت کد ساتا، امکان رجیستری آن وجود نداشت. از سوی دیگر، در آن مقطع به دلیل شرایط خاص کشور و اختلالات موجود در فرآیندهای بانکی و اداری، کد ساتا برای کالاهای موجود در گمرک صادر نمی‌شد؛ بنابراین شرکت‌ها، موبایل‌های خود را از گمرک ترخیص و در انبارهای خود نگهداری کردند، اما امکان فروش آنها را نداشتند. علیان با بیان اینکه آمار دقیقی از ارزش این کالاهامنتشر نشد، اظهار کرد: ارقامی که درباره ارزش این موبایل‌ها مطرح می‌شد متفاوت بود و برخی از ۴۰ تا ۵۰ میلیون دلار و برخی دیگر از ۱۰ تا ۲۰ میلیون دلار صحبت می‌کنند. البته بخشی از مشکل نیز به زمان بندی گزارش‌های گمرک بازمی‌گشت؛ چرا که بسیاری از این کالاهای بیش از سال و در اسفندماه از گمرک خارج شده بودند و در گزارش‌های بعدی، آمار آنها به شکل دقیقی منکس نمی‌شد. وی ادامه داد: این کالاهادر انبار شرکت‌ها باقی ماند و در همین مدت، شرکت‌ها، تشکل‌های صنفی، اتحادیه‌ها، اتاق اصناف و فعالان این حوزه بارها مکاتبه کردند و خواستار تعیین تکلیف کالاهای برای دریافت کد ساتا شدند؛ چرا که کالاهابر اساس مصوبه ترخیص شده بودند اما صاحبان آنها امکان دریافت کد ساتا و در نتیجه فروش و عرضه آنها به بازار را نداشتند و سرمایه‌شان نیز در این کالاهارسوب کرده بود و به علت عدم شرایط فروش، گردش نقدینگی شرکت‌ها نیز با چالش روبرو شده بود. این کارشناس صنعت موبایل خاطرنشان کرد: در این میان نیز گزارش‌هایی به پلیس امنیت اقتصادی رسید که یکی از دلایل افزایش قیمت موبایل، نگهداری و عرضه نکردن کالا توسط برخی شرکت‌هاست. با این حال، بخش بزرگی از کالاهایی که در این پرونده شناسایی شده، همان کالاهای فاقد کد ساتا هستند که اساسا امکان فروش نداشتند. علیان تأکید کرد: یک شک ممکن است در میان کالاهای احصاشده، کالاهایی نیز وجود داشته باشد که در لایه‌های مختلف زنجیره توزیع، با عنوان احتکار شناخته شوند، اما درباره شرکت‌های واردکننده، منطقی نیست که کالا را در اختیار داشته باشند و آن را نفروشند؛ چرا که واردکننده برای حفظ جریان نقدینگی و ایفا ی تعهدات ارزی و ریالی خود نیازمند فروش کالا و کسب نقدینگی است. وی درباره چرایی انتشار این خبر در مقطع فعلی نیز گفت: از دو هفته قبل جلساتی در وزارت صمت، کمیته ارزی و بخش‌های مختلف برگزار شده تا زنجیره تأمین موبایل مدیریت شود و میان عرضه و تقاضا تعادل ایجاد و از تشدید تنش‌های قیمتی جلوگیری شود. در این جلسات ظاهرا اعلام شده بود که با بایت سفارش مجدد موبایل مخالفت شده، اما تصمیم نهایی منوط به نظر وزیر صمت بود و در ادامه نیز اعلام شد که وزیر با آن موافقت کرده است با این حال، خبر این موضوع از سوی گمرک اعلام شد، در حالی که جلسه در وزارت صمت برگزار و تصمیم‌گیر نهایی وزارت صمت بود. سخنگوی سابق انجمن موبایل ایران تصریح کرد: مجموعه این اتفاقات این شائبه را ایجاد می‌کند که خبر احتکار در مقطعی منتشر شده که امیدها برای باز شدن مجدد ثبت سفارش به بالاترین سطح رسیده بود و ممکن است این خبر بهانه‌ای برای جلوگیری از بازگشایی ثبت سفارش موبایل پس از حدود شش ماه باشد و اخبار منفی در چنین شرایطی می‌تواند کارکرد بازدارنده داشته باشد، بنابراین موضوع احتکار موبایل در مقطع فعلی، بیش از آنکه یک خبر مثبت باشد، می‌تواند کارکرد بازدارنده‌گی داشته باشد.

کالاهای فاقد ساتا را وارد بازار کنید

علیان تأکید کرد: یکی از اقدامات مثبت و فوری می‌تواند تعیین تکلیف کالاهایی باشد که بر اساس مصوبه زمان جنگ از گمرک ترخیص شده‌اند. اگر ارزش این کالاهاحدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون دلار باشد، فعال شدن کد ساتای آنها و ورودشان به بازار می‌تواند طی یک تا دو ماه آینده بازار موبایل را تنظیم و از شدت تنش‌های قیمتی کم کند و آن‌جا که این کالاهابه صورت قانونی وارد کشور، تأمین ارز شده و ثبت سفارش داشته‌اند؛ تنها مشکل اصلی آنها این است که کد ساتا در یافت نکرده‌اند؛ بنابراین باید شرایطی فراهم شود که این کالاهاروارد بازار شوند تا بتوانند به تقاضای بازار و نیاز مردم پاسخ دهند.

وی مرحله بعد را بازگشایی مدیریت شده ثبت سفارش دانست و اظهار کرد: اگر ثبت سفارش‌ها به صورت مدیریت شده باز می‌شد، شاید امروز با این سهم از چالش قیمتی در بازار موبایل مواجه نبودیم. اما اگر کالا به صورت حداقلی و مدیریت شده وارد بازار می‌شد، امروز اخبار مربوط به افزایش قیمت موبایل تا این اندازه مورد توجه قرار نمی‌گرفت و تصمیم‌گیری درباره زنجیره تأمین نیز با آرامش بیشتری انجام می‌شد.

موبایل یک کالای استراتژیک است

سخنگوی سابق انجمن موبایل ایران با تأکید بر اینکه موبایل باید در سیاست‌گذاری‌ها به عنوان یک کالای استراتژیک دیده شود، گفت: موبایل کالای مصرفی نیست، بلکه یک کالایی استراتژیک است و اهمیت این کالا به دلیل ضریب نفوذ و وابستگی بخش‌های مختلفی زندگی مردم به آن، بسیار بالاست. در کالاهای مصرفی ممکن است افزایش قیمت باعث کاهش مصرف خانوار شود، اما درباره موبایل نمی‌توان همین منطق را دنبال کرد. امروز کار، تحصیل، درمان و بخش قابل توجهی از زندگی مردم به موبایل وابسته شده و بخش بزرگی از خدمات دولتی و اجتماعی مانند گذشته حضوری و فیزیکی نیست؛ بنابراین سیاستگذار باید برای پایداری تأمین، واردات، ارائه خدمات و کنترل قیمت آن برنامه داشته باشد.

آرمان ملی - صدیقۀ بهزادپور: در اقتصادی که سال‌هاست زیر فشار تحریم‌های بانکی و نفتی قرار دارد، تراستی‌ها از یک راهکار اضطراری برای انتقال پول و فروش نفت به یکی از پیچیده‌ترین حلقه‌های زنجیره تجارت خارجی ایران تبدیل شده‌اند؛ حلقه‌ای که قرار بود در شرایطی که بانک‌های ایرانی امکان عادی مبادلات بین‌المللی را نداشتند، فروش نفت را تسهیل و درآمد حاصل از آن را به کشور بازگردانند. اما اکنون، همزمان با تشدید فشارهای تحریمی آمریکا و افزایش پرونده‌های قضایی مرتبط با تراستی‌ها، یک پرسش اساسی بیش از گذشته مطرح است و آن اینکه چه سازوکاری از سال‌های دور تاکنون بر افرادی نظارت داشته که در حساس‌ترین بخش اقتصاد ایران، یعنی فروش نفت و جابه‌جایی درآمد‌های ارزی، نقش واسطه را بر عهده گرفته‌اند.

پرونده تراستی‌ها

به گزارش «آرمان ملی»، ابهامات در زمینه تراستی و مفقود شدن درآمد‌های ارزی ناشی از ففروش نفت توسط تراستی‌ها، زمانی بیشتر می‌شود که در هفته‌های اخیر اعداد متفاوتی درباره سرمایه‌های بازگشته و تعهدات انجام نشده مطرح شده است. مجیدرضا حریری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین، رقم ارز حاصل از صادرات نفت که توسط تراستی‌ها به چرخه اقتصادی بازگشته را حدود ۵ میلیارد دلار اعلام کرده و در عین حال از مجموع بزرگ‌تری در حدود ۱۱ تا ۱۲ میلیارد دلار تعهدانجام‌نشده در ارتباط با فروش نفت ومیعانات سخن گفته است. به گفته او، بخشی از این رقم هنوز در فرآیند بازگشت قرار دارد و بخشی دیگر مربوط به افرادی است که به تعهدات خود عمل نکرده‌اند و حتی از کشور خارج شده‌اند. از سوی دیگر، دستگاه قضایی نیز ابعاد قابل توجهی از پرونده‌های تراستی را اعلام کرده است؛ به‌گونه‌ای که بر اساس آخرین گزارش رئیس کل دادگستری استان تهران، ۶۶ پرونده مرتبط با تراستی‌ها با ارزش تقریبی دو و نیم میلیارد یورو در دست رسیدگی بوده که برای ۴۳ پرونده قرار نهایی صادر شده و ۲۳ پرونده پس از صدور کیفرخواست به دادگاه ارسال شده است. البته این ارقام لزوماً با یکدیگر قابل جمع نیستند، چرا که هر مقام ممکن است از مرحله متفاوتی از تعهدات یا پرونده‌ها سخن بگوید؛ اما همین تفاوت اعداد، خود یکی از نشانه‌های پیچیدگی موضوع است. مسأله اصلی تنها میزان پول بازگشته نیست، بلکه روشن شدن مسیر پول، مسئولیت اشخاص، نحوه انتخاب واسطه‌ها و میزان نظارت بر آنهاست.

شکل‌گیری تراستی‌ها

براساس این گزارش، تراستی‌ها در ابتدا محصول یک انتخاب اقتصادی معمولی نبودند. تحریم‌های بانکی، محدودیت دسترسی ایران به شبکه مالی بین‌المللی و دشواری انتقال مستقیم درآمد‌های نفتی باعث شد بخشی از تجارت خارجی کشور از مسیر شرکت‌ها، صرافی‌ها، حساب‌های واسطه و شبکه‌های غیرمستقیم انجام شود. در چنین شرایطی، تراستی و عملاً به حلقه‌ای میان صادرکننده نفت، خریدار خارجی و نظام مالی تبدیل می‌شود. پول ممکن است ابتدا به حساب یک شرکت با واسطه خارجی منتقل شود و سپس از مسیرهای مختلف به مقصد برسد. همین ساختار، اگرچه در شرایط تحریم می‌تواند امکان تداوم صادرات را فراهم کند، اما به همان اندازه نیز مستعد ایجاد نقاط کور نظارتی است. گزارش‌های غیررسمی درباره شبکه‌های مالی مرتبط با ایران نیز نشان می‌دهد که استفاده از شرکت‌های واسطه، حساب‌های خارجی و ساختارهای چندلایه برای انتقال درآمد‌های ایران به یک بخش مهم از اقتصاد تحریمی تبدیل شده است. در این مدل، هرچه زنجیره انتقال طولانی‌تر و پیچیده‌تر شود، ردیابی منشأ و مقصد واقعی پول دشوارتر خواهد شد. به این ترتیب، تراستی به خودی خود الزاماً به معنای تخلف یا فساد نیست، بلکه در شرایط تحریم می‌تواند یک ابزار عملیاتی باشد. مسئله از جایی آغاز می‌شود که ابزار اضطراری، بدون شفافیت و نظارت کافی، به ساختاری دائمی تبدیل شود که بخش مهمی از عملیات آن خارج از دسترس سیستم بانکی و نظارتی رسمی قرار دارد.

سازوکار تأیید تراستی‌ها

این گزارش می‌افزاید: شاید مهم‌ترین پرسش پرونده فعلی همین باشد. اگر تراستی‌ها قرار بوده در حساس‌ترین بخش تجارت خارجی کشور فعالیت کنند، فرآیند انتخاب و احراز صلاحیت آنها چگونه انجام شده است؟ چه نهادی سابقه مالی، تجاری و اعتباری این افراد و شرکت‌ها را بررسی کرده است؟ چه کسی مالک واقعی شرکت‌های واسطه را شناسایی کرده است؟ آیا صرفاً ثبت یک شرکت در خارج از کشور برای فعالیت کافی

«آرمان ملی» گزارش می‌دهد

تراستی‌ها چاقوی دولبه در میدان تحریم

بوده یا سابقه تجاری و منابع مالی افراد نیز بررسی شده است؟ آیا برای هر تراستی سقف تعهد مشخصی تعیین شده بود؟ آیا چرخه اقتصادی بازگشته را حدود ۵ میلیارد دلار اعلام کرده و در عین حال از مجموع بزرگ‌تری در حدود ۱۱ تا ۱۲ میلیارد دلار تعهدانجام‌نشده در ارتباط با فروش نفت ومیعانات سخن گفته است. به گفته او، بخشی از این رقم هنوز در فرآیند بازگشت قرار دارد و بخشی دیگر مربوط به افرادی است که به تعهدات خود عمل نکرده‌اند و حتی از کشور خارج شده‌اند. از سوی دیگر، دستگاه قضایی نیز ابعاد قابل توجهی از پرونده‌های تراستی را اعلام کرده است؛ به‌گونه‌ای که بر اساس آخرین گزارش رئیس کل دادگستری استان تهران، ۶۶ پرونده مرتبط با تراستی‌ها با ارزش تقریبی دو و نیم میلیارد یورو در دست رسیدگی بوده که برای ۴۳ پرونده قرار نهایی صادر شده و ۲۳ پرونده پس از صدور کیفرخواست به دادگاه ارسال شده است. البته این ارقام لزوماً با یکدیگر قابل جمع نیستند، چرا که هر مقام ممکن است از مرحله متفاوتی از تعهدات یا پرونده‌ها سخن بگوید؛ اما همین تفاوت اعداد، خود یکی از نشانه‌های پیچیدگی موضوع است. مسأله اصلی تنها میزان پول بازگشته نیست، بلکه روشن شدن مسیر پول، مسئولیت اشخاص، نحوه انتخاب واسطه‌ها و میزان نظارت بر آنهاست.

تراستی‌ها در داخل و خارج

ابعاد قضایی پرونده نیز نشان می‌دهد موضوع دیگر صرفاً یک اختلاف تجاری میان شرکت‌ها نیست. بر اساس اظهارات منتشرشده، برای ۱۵ تراستی که از کشور خارج شده‌اند اعلان قرمز در خواست شده و ۲۱ نفر نیز در داخل کشور بازداشت شده‌اند. حریری میزان تعهدات برخی از افراد بازداشت‌شده را بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار عنوان کرده و برآورد کرده است که تعهدات گروهی از افراد داخل کشور و افراد خارج‌شده می‌تواند بخش مهمی از رقم چند میلیارد دلاری از بازگشته را تشکیل دهد. همزمان، دستگاه قضایی از تشکیل ده‌ها پرونده و ارسال بخشی از آنها به دادگاه خبر داده است. در تازه‌ترین آمار نیز ۶۶ پرونده با ارزش تقریبی دو و نیم میلیارد یورو در دست رسیدگی اعلام شده است. خبرهای نیمه‌رسمی در روزهای اخیر، پلیس از دستگیری یکی از افراد کلیدی شبکه تراستی خبر داده که بنا بر اعلام پلیس، بیش از ۲۰۰ میلیون یورو به شبکه بانکی کشور بدهکار بوده و پس از سال‌ها فرار شناسایی و بازداشت شده است. اما یک تفاوت مهم وجود دارد؛ عدم بازگشت ارز، بدهی، تخلف ارزیو جرم‌مفاهیم یکسانی نیستند و نمی‌توان همه را رقم مطرح شده را بدون حکم قطعی دادگاه، به عنوان پول سرقت شده یا از بین‌رفته تلقی کرد. همین تفکیک برای جلوگیری از ایجاد ابهام در افکار عمومی ضروری است.

افزایش هزینه‌ها

به باور کارشناسان؛ پرونده تراستی‌ها درست در زمانی در مرکز توجه قرار گرفته که فشار آمریکا بر شبکه مالی مرتبط با ایران نیز تشدید شده است. وزارت خزانه‌داری آمریکا نیز اخیراً در این راستا بانک گلدن گلوبال یاتیریم بانکو شرکت‌های تابعه آن را ترکیه را تحریم کرد و مدعی شد این مجموعه در انتقال منابع مرتبط با درآمد‌های نفتی ایران نقش داشته است. این اقدام از این جهت اهمیت دارد که ترکیه یکی از مسیرهای مهم تجاری و مالی منطقه است و تحریم یک مؤسسه مالی مستقر در این کشور نشان می‌دهد واشنگتن در حال تمرکز بیشتر بر حلقه‌های واسطه‌ای انتقال پول ایران است. بیش از این نیز مقام‌های آمریکایی اعلام کرده بودند که در حال بررسی تحریم‌های جدید علیه مؤسسات مالی مرتبط با ایران هستند و فشار بر شبکه‌های بانکی و مالی را ادامه خواهند داد. به این ترتیب، هرچه حلقه تحریم‌ها تنگ‌تر شود، فعالیت تراستی‌ها به پیچیده‌تر خواهد شد. اما همین پیچیدگی یک خطر مضاعف ایجاد می‌کند؛ اگر

یکشنبه	سال هشتم
۱۵ • ۰۶ • ۱۴۰۵	شماره ۲۴۶۶
۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۸ / ۰۶ سپتامبر ۲۰۲۶	

◀ armanmeli.ir ▶

کشور برای دور زدن تحریم‌ها به شبکه‌های غیرشفاف بیشتری متکی شود، احتمال ایجاد گلوگاه‌های جدید و دشواری ردیابی پول نیز افزایش خواهد یافت.

شفافیت؛ مسأله اصلی

صاحب‌نظران در این بین بر این اعتقاد هستند که مسأله تراستی‌ها را نمی‌توان صرفاً به تحریم‌های آمریکا تقلیل داد. تحریم ممکن است علت شکل‌گیری این شبکه‌ها باشد، اما کیفیت نظارت داخلی تعیین می‌کند که این شبکه‌ها تا چه اندازه امن و قابل کنترل باشند و قتی انتقال میلیاردها دلار از درآمد نفتی از مسیر اشخاص و شرکت‌هایی انجام می‌شود که بود که در مواردی به امانت خیانت شده است. از سوی دیگر، گزارش‌های منتشرشده درباره پرونده تراستی‌ها را بازداشت متهمان و تعهدات سنگین ارزی حکایت دارد. در واقع، اگر یک فرد یا شرکت به دلیل شرایط تحریم ناگزیر است میلیارد‌ها دلار در درآمد‌های نفتی را دریافت یا جابه‌جا کند، نظارت بر او نباید صرفاً پس از وقوع تخلف آغاز شود. نظارت مؤثر باید از لحظه انتخاب تراستی شروع شود و تا زمان تسویه کامل تعهدات ادامه پیدا کند.

تراستی‌ها در داخل و خارج

ابعاد قضایی پرونده نیز نشان می‌دهد موضوع دیگر صرفاً یک اختلاف تجاری میان شرکت‌ها نیست. بر اساس اظهارات منتشرشده، برای ۱۵ تراستی که از کشور خارج شده‌اند اعلان قرمز در خواست شده و ۲۱ نفر نیز در داخل کشور بازداشت شده‌اند. حریری میزان تعهدات برخی از افراد بازداشت‌شده را بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار عنوان کرده و برآورد کرده است که تعهدات گروهی از افراد داخل کشور و افراد خارج‌شده می‌تواند بخش مهمی از رقم چند میلیارد دلاری از بازگشته را تشکیل دهد. همزمان، دستگاه قضایی از تشکیل ده‌ها پرونده و ارسال بخشی از آنها به دادگاه خبر داده است. در تازه‌ترین آمار نیز ۶۶ پرونده با ارزش تقریبی دو و نیم میلیارد یورو در دست رسیدگی اعلام شده است. خبرهای نیمه‌رسمی در روزهای اخیر، پلیس از دستگیری یکی از افراد کلیدی شبکه تراستی خبر داده که بنا بر اعلام پلیس، بیش از ۲۰۰ میلیون یورو به شبکه بانکی کشور بدهکار بوده و پس از سال‌ها فرار شناسایی و بازداشت شده است. اما یک تفاوت مهم وجود دارد؛ عدم بازگشت ارز، بدهی، تخلف ارزیو جرم‌مفاهیم یکسانی نیستند و نمی‌توان همه را رقم مطرح شده را بدون حکم قطعی دادگاه، به عنوان پول سرقت شده یا از بین‌رفته تلقی کرد. همین تفکیک برای جلوگیری از ایجاد ابهام در افکار عمومی ضروری است.

اکنون پرسش اصلی دیگر این نیست که آیا ایران در شرایط تحریم به تراستی نیاز دارد یا خیر؛ واقعیت اقتصادی نشان داده است که در شرایط محدودیت شدید بانکی، استفاده از واسطه‌ها تا حدی اجتناب‌ناپذیر است. پرسش مهم‌تر این است که تراستی چگونه باید انتخاب، احراز، تضمین و کنترل شود؟ ضروری است که سامانه جامع برای ثبت تراستی‌ها، مالکیت واقعی شرکت‌های آنان، قراردادها، سقف تعهدات و مسیرهای انتقال ارز ایجاد شود و اطلاعات مربوط به عملکرد آنها به صورت مستمر در اختیار نهادهای نظارتی قرار گیرد. همچنین باید میان تراستی خوش‌حساب»، تراستی دارای تعهد معوق و متهم به تخلف تفکیک روشنی وجود داشته باشد تا کل این شبکه با یک برچسب واحد قضاوت نشود. از سوی دیگر، پرونده‌های قضایی باید به نقطه‌ای برسند که مشخص شود هر پرونده دقیقاً چه میزان ارز، در چه زمانی، از چه مسیری و با چه قراردادی منتقل شده و مسئولیت هر فرد یا شرکت چه بوده است. صرف اعلام اعداد میلیاردی بدون ارائه تصویر روشنی از مسیر پول، نه به بازگشت منابع کمک می‌کند و نه اعتماد عمومی را افزایش می‌دهد. قطعاً تراستی‌ها شاید در سال‌های تحریم یک ضرورت بوده باشند، اما ضرورت نمی‌تواند به معنای مصونیت از نظارت باشد. اتفاقاً هرچه شرایط تحریمی سخت‌تر می‌شود، ارزش منابعی که از مسیر این شبکه‌ها عبور می‌کند بیشتر و احتمال سوءاستفاده نیز بالاتر می‌رود. امروز پرونده تراستی‌ها در نقطه‌ای قرار گرفته که باید از یک پرونده صرفاً قضایی فراتر رود و به یک بازنگری جدی در سازوکار حکمرانی ارزی تبدیل شود. اگر قرار است فروش نفت در شرایط تحریم ادامه پیدا کند، کشور ناگزیر است برای شبکه‌های واسطه‌ای خود قواعدی روشن، قابل حسابرسی و غیرقابل دور زدن در نظر ایجاد کند. در غیر این صورت، خطر آن وجود دارد که تحریم خارجی تنها بخشی از هزینه‌ای باشد که اقتصاد ایران برای انتقال درآمد‌های نفتی می‌پردازد و بخش دیگر، در خلأهای نظارتی داخلی ایجاد شود.

بازار سرمایه

پایان سبز بورس

شاخص کل بورس تهران در نخستین روز معاملاتی هفته با رشد ۹۷ هزار و ۲۷۶ واحدی، ضمن ثبت یکی از رشد‌های قابل توجه روزانه، به محدوده شش میلیون و ۶۰۱ هزار واحد رسید. همزمان افزایش شاخص هم‌وزن و عبور ارزش معاملات خرد از: ۴۴ هزار میلیارد تومان، از افزایش تقاضا و بهبود فضای عمومی معاملات حکایت داشت. بازار سرمایه در نخستین روز معاملاتی هفته، شنبه (۱۴ شهریورماه)، در ادامه روند صعودی خود با افزایش تقاضا مواجه شد و شاخص‌های اصلی بازار در مدار مثبت قرار گرفتند. شاخص کل بورس تهران با رشد ۹۷ هزار و ۲۷۶ واحدی معادل حدود ۱.۵ درصد، در پایان معاملات به رقم ۶ میلیون و ۶۰۱ هزار واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن نیز با رشد ۲۲ هزار و ۱۳۰ واحدی در محدوده یک میلیون و ۸۲۱ هزار واحد ایستاد. رشد همزمان شاخص کل و شاخص هم‌وزن را می‌توان نشانه‌ای از آن دانست که صعود تنها به چند نماد بزرگ بازار محدود نبوده و بخش قابل توجهی از نمادها نیز با افزایش تقاضا همراه شده‌اند. این موضوع در کنار ارزش بالای معاملات می‌تواند بیانگر تداوم حضور نقدینگی در بازار سهام باشد.

در جریان معاملات دیروز، ارزش معاملات خرد از ۴۲ هزار میلیارد تومان عبور کرد و در مجموع ۱۵۱ هزار و ۱۳۷ معامله در بازار انجام شد؛ ارقامی که نشان دهنده سطح نسبتاً بالایی فعالیت معامله‌گران در نخستین روز هفته است.

در میان نماد‌های اثرگذار بر شاخص کل، فعلی، شپنا، پاسار، تاپان، ویلمت، تاپیکو و فکوز بیشترین نقش را در جهت‌دهی به روند بازار داشتند.

از سوی دیگر، معاملات در بازار فرابورس ایران نیز با افزایش شاخص همراه شد. شاخص کل فرابورس ۵۷۵ واحد افزایش یافت و در پایان معاملات به ۵۱ هزار و ۴۱۰ واحد رسید. در این بازار نیز ۴۹۸ هزار و ۸۷۹ معامله به ثبت رسید.

نماد‌های فرز، سامان، مینا، نیشکر، شران، همز و آریان از جمله نماد‌های اثرگذار بر شاخص فرابورس در معاملات امروز بودند. رشد نزدیک به ۱۰۰ هزار واحدی شاخص کل در کنار رشد شاخص هم‌وزن و ارزش معاملات بیش از ۴۴ همتی، تصویر مثبتی از معاملات شنبه ارائه می‌دهد. با این حال، نکته مهم برای بازار در ادامه هفته، تبدیل این موج تقاضا به یک روند پایدار است.

شاخص کل در حالی وارد محدوده ۶.۶ میلیون واحد شده که در هفته‌های اخیر رشد قابل توجهی را تجربه کرده است؛ بنابراین در ادامه مسیر، افزایش عرضه و شناسایی سود از سوی برخی معامله‌گران نیز دور از انتظار نیست. در چنین شرایطی، حفظ ارزش معاملات در سطوح بالاتر و تداوم تقاضا در گروه‌های مختلف می‌تواند برای تثبیت روند صعودی اهمیت ویژه‌ای داشته باشد.

از سوی دیگر، رشد شاخص هم‌وزن در معاملات امروز اهمیت دارد؛ چرا که در صورت تداوم، می‌تواند نشان دهنده حرکت بازار از حالت صرفاً شاخص‌ساز خارج شده و دامنه مشارکت نماد‌های کوچک و متوسط در روند صعودی نیز در حال افزایش است.

برای اساس، اگر در معاملات روزهای آینده علاوه بر نماد‌های بزرگ، شاهد تداوم تقاضادر طیف گسترده‌تری از صنایع باشیم، می‌توان نسبت به پایداری بیشتر روند صعودی بازار امیدوار بود؛ هرچند همچنان عواملی مانند بی‌ثباتی بازار ارز، سیاست‌های اقتصادی و پولی و ریسک‌های کلان می‌توانند بر مسیر بورس اثرگذار باشند.

خبر

حذف خاموشی‌ها به زودی

یک مسئول گفت: میزان قطعی برق صنایع به یک روز در هفته رسیده و امیدواریم این محدودیت نیز در آینده نزدیک حذف و برق مورد نیاز تولید به صورت کامل تأمین شود. محمود سیجانی، مدیرکل صنعت، معدن وتجارت استان تهران، در گفتگو با مهر با اشاره به کاهش محدودیت‌های برق بخش تولید گفت: در مقطعی قطعی برق واحدهای تولیدی به سه روز در هفته رسیده بود، اما پس از تولید لایه فعالان اقتصادی و دستور رئیس جمهور، این میزان به یک روز در هفته کاهش پیدا کرد. وی ادامه داد: در مراسم روز ملی صنعت و معدن که با حضور رئیس‌جمهور برگزار شد، فعالان اقتصادی این موضوع را مطرح کردند و رئیس‌جمهور نیز همان جادستور دادند محدودیت برق صنایع تا حد امکان کاهش یابد و در صورت نیاز، مدیریت مصرف در بخش‌های خانگی و اداری با شدت بیشتری انجام شود تا صنایع بتوانند با ظرفیت بیشتری به فعالیت خود ادامه دهند. سیجانی افزود: بعد از این دستور، میزان قطعی برق صنایع به یک روز در هفته رسید و امیدواریم این محدودیت نیز در آینده نزدیک کاهش یابد و برق مورد نیاز بخش تولید به صورت کامل تأمین شود. وی درباره وضعیت صنایع فولادی و سیمانی نیز گفت: در برخی مقاطع، محدودیت برق برای این صنایع به ۵۰ درصد می‌رسید، در حالی که فولاد و سیمان از صنایع زیرساختی کشور هستند و بخش قابل توجهی از مواد اولیه مورد نیاز صنایع پایین‌دستی را تأمین می‌کنند.

نایب رئیس انجمن های صنفی اصنایع آرد ایران خبر داد:

ماکارونی و نان های صنعتی همچنان مشمول حمایت یارانه‌ای

صنعتی، تولیدکنندگان و کارخانجات آرد می‌توانند گندم مورد نیاز خود را از بازار داخلی

تمام شده را به عنوان یارانه پرداخت می‌کند. وی اظهار داشت: در این بخش قیمت فروش گندم حدود ۲۳ هزار و ۸۵۰ تومان تعیین شده، در حالی که قیمت تمام شده آن حدود ۵۳ هزار تومان است، بنابراین دولت برای هر کیلوگرم گندم در این بخش حدود ۲۹ هزار و ۱۵۰ تومان یارانه پرداخت می‌کند. معماریان از حذف یارانه مصارف صنعتی غیرنان طی یک ماه اخیر خبر داد و گفت: اکنون بخش مصارف صنعتی غیرنان شامل تولیدکنندگان شیرینی، شکلات، کیک، کلوچه و نوشاسته از یارانه گندم برخوردار نیستند و در صورت تأمین گندم از شرکت بازرگانی دولتی ایران باید این محصول را با قیمت تمام شده خریداری کنند. نایب رئیس انجمن‌های صنفی صنایع آرد ایران با اشاره به شرایط اقتصادی و تحولات جهانی افزود: دولت با هدف حمایت از کشاورزان قیمت خرید تضمینی گندم را به حدود ۵ هزار تومان افزایش داد.

وی تصریح کرد: در صورت تغییر سیاست حمایتی آرد برای مصارف ماکارونی و نان های